

Henriette Houth

Hinsides Hundested

To små fisk ligger i vandkanten med bugen i vejret.

Jeg sidder i sandet neden for havnemolen og pirker til en dyngede tomme muslingeskaller.

Denne del af stranden er øde. Jeg ved ikke engang, om det kan kaldes en del af stranden. Det er et af den slags steder, der ikke er dækket af sproget. Et sted uden bevidsthed om sig selv. En slags topografisk vakuum, en strimmel sand og et par flade klitter, som hverken havnen eller Stranden vil kendes ved.

De to fiskekroppe glinser mat mellem blæretang og en hvid sok. Havet strækker sin stille, grå flade mod horisonten. På den anden side af molen ligger havnen øde hen. Jeg ved godt, hvad den er død af. Fire nedlagte færgeruter, filetfabrikken opkøbt af et udenlandsk selskab, produktionen flyttet til Norge. Men hvad dør fisk af, når ikke engang mågerne gider æde dem?

Et par forvoksede strandkål rager op af klitten. Store, blågrønne hoveder flaprende ud i luften.

Det var vist her omkring, Søren Kanne boede. Den eneste rigtige berømmethed byen nogensinde har haft. Han reddede engang i 1800-tallet en skibbruden sømand under en snestorm. Senere faldt han selv i åen og druknede, da han en aften gik og ledte efter en ko. Man siger, han var fuld.

Jeg havde en kæreste i gymnasiet. Eller kæreste er måske så meget sagt. Det var vist mest lidt kysseri i en krog til en gymnasiefest og bagefter hjemme på en eller andens værelse. Altsammen meget uskyldigt og uendelig blasert. Jeg tror knap nok, vi talte et ord sammen hverken før eller siden. Men det ændrede ikke ved den helt grundlæggende sympati, jeg havde for ham.

Johan var en, de fleste på gymnasiet vidste hvem var. Ikke at han gjorde noget for det, nærmest tværtimod. Man så ham sjældent på gangene eller i kantinen. Jeg ved ikke, hvor han tilbragte frikvartererne. Formentlig inde i festsalen ved flyglet. Det var, som om han gjorde alt for at undgå at tiltrække sig opmærksomhed. Han så ganske almindelig ud, gik i noget almindeligt tøj og optrådte i det hele taget aldeles upåfaldende.

Men det virkede selvfølgelig ikke.

Han havde sådan en slags glødende alvor, som brændte igennem ligegyldigt hvilke lag af anonymitet han forsøgte at skærme sig bag. Som var han optændt af et eller andet, der rakte langt ud over gymnasiets mure.

Desuden var begge hans forældre lærere på det samme gymnasium. Jeg havde en overgang hans mor i old, en temmelig bastant og yderst distræt kvinde, som jeg har svært ved at holde ude fra det dorskfremvraltende hornkvæg, vi læste om i Odysseen. Jeg vil aldrig glemme hende for de køer.

Hans fars timer var nærmest en katastrofe. Han underviste i musik, og jeg tror faktisk, at han inderst inde var meget musikalsk og også vidste en masse om musik. Han fik bare aldrig en chance for at vise det. Jeg ser ham stadig for mig, når han stod i sine sandaler og slog takten til Steppeulvene, svajende med sin lange ledeløse krop, mens klassen nærmede sig en tilstand af total opløsning. Han ikke bare vip-pede med foden, men løftede hele benet op og dunkede begejstret foden ned i gulvet. Den mand var virkelig al god vilje. Det var ikke hans skyld, at han var kommet til at undervise i et fag, hvor der hverken var eksamen eller blev givet karakterer, og som de fleste derfor opfattede som en slags mødepligtige fritimer.

Johan var den ældste af fire børn. Men der kom vist hele tiden flere. Han var mat.-fys.'er og blev senere en stor musiker.

Jeg husker tydeligt den dag, jeg sad på mit kollegieværelse med radioen gående, og hans stemme pludselig tonede ud af højttaleren. Det må have været en 2-3 år efter gymnasiet. Alligevel kan jeg ikke sige, det kom som nogen overraskelse, at han nu dukkede op i radioen som musiker. Oven i købet ret berømt, lod det til. Der var først et længere interview med ham. Bagefter blev der spillet nogle af numrene fra den plade, han og bandet havde udgivet tidligere på året.

Det var først under den udsendelse, det gik op for mig, at det var Johan, der havde skrevet og også lagde stemme til den sang, jeg selv havde gået og sunget med på hele sommeren. Jeg elskede den sang. Den var blevet et kæmpe hit, og jeg kan huske den mærkelige glæde, jeg følte, ved at vide, at det var ham der havde lavet den. En sært tilfredsstillende følelse af, at noget pludselig gik op. At Johan var der, hvor det hele tiden havde været meningen, at han skulle være.

Det næste, man hørte til Johan, var rent utroligt. Det var et års tid senere. Nogen sagde, at det var fordi bandet manglede penge til at indspille deres næste plade. Men ellers var beretningerne om Johans bankrøveri ret enslydende.

Man sagde, at han havde lejet en bil og var kørt til Trustrup, havde parkeret bilen bag ved kirkegårdsmuren og derfra var cyklet ned gennem byen med en kødfarvet nylonstrømpe over hovedet og et oversa-

vet jagtgevær på bagagebæreren. Cyklen havde han tilsyneladende selv medbragt.

Jeg ved ikke, hvor mange penge de kan have ligget inde med i banken i Trustrup, men åbenbart tilstrækkeligt til at fylde en plasticpose. Med den på styret cyklede Johan tilbage til bilen. Herefter var planen vist, at han ville flygte til Sverige. I hvert fald endte han ved havnen, og jeg har altid forestillet mig, at det må have været præcis her, i denne lille vig neden for havnemolen, at han lå og sov, da politiet kom og hentede ham.

Alting ville måske være gået anderledes, hvis ikke Johan var kommet tre timer for tidligt til færgen og i øvrigt havde parkeret bilen ulovligt, da han satte sig ned på stranden for at vente.

En sværm af tanglopper står op fra muslingedyngen. Ellers er alt stille. Solen bager fra et hul i skyerne. Havet ligger tomt og blankt.

Jeg rejser mig op og begynder at gå.

Dommen lød på to års ubetinget fængsel. I den endelige kendelse blev der ganske vist taget hensyn til, at han ikke tidligere havde været straffet. Dommeren har vel heller ikke fundet Johan særlig overbevisende som forbryder. Jeg går ud fra, det var derfor, han kom i et åbent fængsel, skønt jeg tvivler på, der var nogen af os dengang, der vidste, hvad vi egentlig skulle forestille os ved denne selvmodsigende betegnelse. For mig lød det lidt ligesom et bur uden tremmer. Et sted med store panoramavinduer og vidtstrakte plæner, hvor fangerne spankulerede omkring med nøglen til deres celle i en snor om halsen.

Senere fandt jeg ud af, at det åbenbart havde noget med uddannelse at gøre. Jeg hørte i hvert fald, at Johan var begyndt at læse jura, mens han sad i fængslet.

Lyskurvene hænger over havnepladsen, let duvende i vinden, og skifter for ingen. Jeg har det hele for mig selv, de hvide pile på asfalten, alle skiltene der ikke længere fører nogen steder hen.

Kragsskovhede. Af en eller anden grund er jeg pludselig sikker på, at det var der, Johan afsonede sin dom. Her er der bare asfalt. Galvaniserede gevækster. Måger der skider på det hele.

Færgekontoret. Eller det der engang var færgekontoret, billetkontrollen med lugen som alle bilerne skulle passere. Nu pludselig kun en tarvelig barak. Som var det fraværet selv, der havde gnavet disse slidmærker i gulvet, fået fugtskjolderne til at springe ud som store sortrandede blomster i loftet.

Døren står halvt åben. Der ligger en hvid kuglepen på skranken. Lurvetheden hænger i luften som kold cigaretrøg om morgenen, når gæsterne for længst er gået, og de halvtømte flasker og glas står tilbage som de eneste spor af en fest, der pludselig virker, som om den

aldrig har været. Der er ikke engang nogen, der har gidet male graffiti på murene.

En urimelig tanke at denne usle lille barak skulle have været porten til de steder og byer, hvis navne endnu hænger og svæver i luften på de blå skilte. Den sluse som filtrerede de uophørlige strømme af biler og ordnede dem i lange, farvestrålende bånd for til sidst, når færgen endelig lå med spidsen af sin store sorte tunge hvilende på kajen, at lade dem forsvinde, et efter et, ind i dens gab, mens modgående bånd snoede sig i lange ubrudte spiraler mod jorden.

Midt ude i vognbane 13 står en bunke færgeinventar. Hylder, stole, understellet til et bord. En rød skumslukker, en kat i en polstret salonstol. Hylderne har slået sig. Katten glør ufravendt på mig, mens kløerne langsomt borer sig ned i betrækket.

Cafeteriabygningen ligger hvor den plejer, helt ude ved færgeløjet. En stak gultede ugeaviser ligger spredt ud over måtten inden for døren. Det var her, fodgængere og cyklister købte billet og gik ombord på færgen. Cafeteriet lå oppe ovenpå, med udsigt ud over havet. Til sidst blev det vist et fint sted. Sådan et sted, hvor folk holdt sølvbryllupper og runde fødselsdage.

Musik? Jeg synes pludselig, jeg hører musik. Her?

Omme bag bygningen står en transistorradio lænet op ad en fortøjningsmast. Middagsradioavisen skal til at begynde. Det er lørdag. Fire mænd sidder i polstrede stole på kanten af kajen og fisker. De hvide flåde vugger i færgebassinet.

Jeg havde aldrig tænkt over, hvor Johan egentlig havde fået det gevær fra. Jeg hørte det først for nylig, da jeg tilfældigt stødte på Anders, som dengang var bassist i bandet. Eftersom vi aldrig har boet under samme tag, har jeg aldrig betragtet Anders som min stedbror. Min far var blot gift med hans mor, og boede altså sammen med hende og Anders i det hus, hvor bandet mange år senere fik øvelokale. Det vil sige, Anders' mor havde overladt dem garagen. Min far var på tidspunkt for længst død.

Det var kun fordi Johan ikke tilstod med det samme, og politiet derfor så sig nødsaget til at ransage garagen, at de opdagede, at min fars gamle jagtgevær var forsvundet fra de to loftsbjælker, hvor det havde ligget og samlet støv.

I industrihavnen er alle de nedlagte virksomheder overtaget af nye. De har knap nok gjort sig den ulempe at fjerne navnene på de gamle. Motorfabrikken anes stadig som skyggebogstaver under det skilt, der er plastret hen over. Skærlund Skibsfabrik & Co. Selv skibsmonteringsforretningen er omdannet til demontering.

Bjerget rejser sig som et gigantisk blændværk for enden af pakhus-

kajen. Det glimter som kvarts, tusinder og atter tusinder af skærver, rustne rørstumper, store lunser af jern, nøgne skæreflader der lyner og gnistrer i solen. Ved siden af ligger resten af færgen. Det ser ud, som om den er skåret midt over. Også bunden er væk. Tilbage er kun et stort åbent hul, som engang må have været det øverste vogndæk.

Inde i halvmørket hænger ledninger ned fra loftet som fede spindelvævstråde. De kæmpemæssige jernplader hænger i laser fra væggene. Jeg går gennem det rungende skibsskrog og ud på den anden side, hvor en bugserbåd ligger væltet om på siden på kølen.

Anders havde ikke længere kontakt med Johan, sagde han. Det sidste, han havde hørt til ham var, at han var blevet dommerfuldmægtig i Ringsted.

Stanken inde under båden er som et slag. Varmen står stille. Jeg står stille. Utroligt at det alligevel kan lade sig gøre at trække vejret. Bunden af båden er fuld af rådne alger, tang og søstjerner. Over det hele danser spyfluerne. Deres vinger spiller i blågrønne farver i solen.